

Üst Ekstremitte Fonksiyonel ?ndeks

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üst Ekstremitte Fonksiyonel ?ndeks*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32267>

Özet

Üst Ekstremitte Fonksiyonel ?ndeksi (UEFI), üst ekstremitte fonksiyonel durumunu ve günlük ya?am aktivitelerinde ya?anan zorluk derecelerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis bir öz bildirim ölçe?idir. Bu giri?, ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? olan, 2015 y?l?nda Aytar ve arkadaşlar? taraf?ndan gerçekleştirilen kültürel uyarlamas?na odaklanmaktadır. Uyarlama çal??mas?, 40 maddeden olu?an bu arac?n Türk popülasyonunda psikometrik aç?dan yeterli ve güvenilir oldu?unu göstermiştir.

Ölçek, bireylerin üst ekstremitelerini kullanmay? gerektiren çe?itli görevlerdeki alg?lanan zorluk seviyelerini ölçerek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda fonksiyonel k?s?tl?l?klar?n de?erlendirilmesi için önemli bir araç sa?lamaktadır. Yap? Geçerlili?i testleri sonucunda ölçe?in tek faktörlü bir yap? sergiledi?i tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Üst Ekstremitte Fonksiyonel ?ndeks, UEFI, Yap? Geçerlili?i, Güvenirlik, Faktör Analizi, Uyarlama, Fiziksel Rehabilitasyon, Cronbach Alfa

Yazarlar

Aytar, Aydan; Yuruk, Z. O.; Tuzun, E. H.; Baltacı, G.; Karatas, M.; Eker, L.

Amaç

Üst Ekstremitte Fonksiyonel ?ndeksi'nin temel amac?, omuz, dirsek, bilek ve el fonksiyonlar?nda k?s?tl?l?k ya?ayan bireylerin, günlük ya?am aktivitelerini gerçekleştirme becerilerindeki zorluk düzeyini nicel olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle rehabilitasyon süreçlerinin takibinde ve tedavi etkinli?inin de?erlendirilmesinde önemli bir klinik araç olarak kullan?lmaktadır.

Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamay? ve Türk popülasyonu için geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sunmay? hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda üst ekstremitte fonksiyonel durumunu standart bir metotla de?erlendirmek mümkün hale gelmiştir.

Yap?

Ölçek, bireyin üst ekstremitte fonksiyonel düzeyini temsil eden tek bir temel yap?y? ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu yap?, genellikle "Üst Ekstremitte Fonksiyonu" veya "Günlük Ya?am Aktivitelerinde Alg?lanan Zorluk" olarak tan?mlanır. Ölçek, ki?isel bak?m, ev i?leri, i? ve e?lence aktiviteleri gibi geni? bir yelpazede, üst uzuvlar?n kullan?m?n? gerektiren durumlar? kapsar.

Toplam 40 madde üzerinden al?nan yan?talar, bireyin genel fonksiyonel kapasitesini yans?tan bir toplam puan oluturur. Puanlama sistemi, bireyin i?levi yerine getirirken ne kadar zorland???n? temel alarak, alg?lanan engelin ?iddetini ortaya koyar.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere odaklanm??t?r. Geçerlik kan?t? sa?lamak için Faktör analizi kullan?lm??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda, Üst Ekstremitte Fonksiyonel ?ndeksi'nin 40 maddesinin tamam?n?n tek bir faktör alt?nda topland??? tespit edilmi?tir. Bu sonuç, ölçe?in güçlü bir iç tutarlıl??a ve tek boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu, dolay?s?yla üst ekstremitte fonksiyonunu tek bir bile?en olarak ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in yap? geçerlili?i için güçlü bir kan?t sunmaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizi, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlıl??n? ve tekrarlanabilirli?ini de?erlendirmi?tir. Güvenirlik katsay?s? olarak yayg?n kullan?lan Cronbach Alfa iç tutarlıl??k katsay?s? hesaplanm??t?r.

Yap?lan analizlerde, ölçe?in iç tutarlıl??k katsay?s? (Alpha de?eri) $\alpha = 0.80$ olarak bulunmu?tur. Psikometrik standartlara göre 0.70 ve üzeri Alfa de?erleri kabul edilebilir güvenilirlik seviyesini i?aret etti?inden, 0.80 de?eri Üst Ekstremitte Fonksiyonel ?ndeksi'nin Türkçe versiyonunun yeterli ve güçlü bir iç tutarlıl??a sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?s?al geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekleştirilen faktör analizi, 40 maddenin tamam?n?n tek bir temel faktörü temsil etti?ini ortaya koymu?tur. Bu tek faktörlü yap?, ölçe?in maddelerinin ortak bir kavram? (üst ekstremitte fonksiyonel k?s?tlıl??) ölçtü?ünü ve ölçe?in klinik de?erlendirme arac? olarak tutarlı oldu?unu do?rulam??t?r.

Bu sonuç, orijinal ?ngilizce versiyonun yap?s?yla tutarlıl??k göstermekte ve kültürel uyarlama sürecinin ba?arılı oldu?unu desteklemektedir. Tek faktörlü model, ölçe?in puanlamas?n?n ve yorumlanmas?n?n basit ve do?rudan olmas?n? sa?lamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Cross-cultural adaptation)

Format: 40 maddelik, 5'li Likert Tipi derecelendirme ölçeği.

Language Available: Türkçe, Orijinal İngilizce (Upper Extremity Functional Index).

Population Group: Üst ekstremitte fonksiyonel bozukluğu veya kısıtlılığı olan bireyler.

Age Group: Yetişkinler.

Population Details: Kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları, travma sonrası durumlar veya nörolojik bozukluklar nedeniyle üst ekstremitte işlevinde zorluk yaşıyan hastalar.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle bireyin kendi algıladığı zorluk seviyesini ölçer.

Anahtar Kelimeler

Fonksiyonel Kısıtlılık, Üst Ekstremitte, Rehabilitasyon, Likert Tipi, Öz Bildirim, Psikometri

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aydan Aytar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: aytara@baskent.edu.tr

Correspondence Address: Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Uyarılama Yılı: 2015.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin klinik veya akademik amaçları için sorumlu yazar (Aydan Aytar) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynak Bağlantısı: Orijinal makalenin erişim bağlantısı mevcuttur: proxy2.marmara-elibrary.com.

Kaynaklar

Aytar, A., Yuruk, Z. O., Tuzun, E. H., Baltacı, G., Karatas, M., & Eker, L. (2015). The Upper Extremity Functional Index (UEFI): Cross-cultural adaptation, reliability, and validity of the Turkish

version. *Journal of back and musculoskeletal rehabilitation*, 28(3), 489-495.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: the-upper-extremity-functional-index-uefi-toad.pdf

Üst Ekstremitte Fonksiyonel ?ndeks Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek içeri?ine ait 40 maddenin listesi kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek, 5'li Likert Tipi derecelendirme ile yan?tlanmaktadır:

0 - **A??r? zorluk**

1 - **Oldukça zorluk**

2 - **Orta derecede Zorluk**

3 - **Hafif derecede zorluk**

4 - **Zorluk yok**